

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XLIX

2017

4

Warszawa 2017

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszcza,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

KOMITET REDAKCYJNY

Roman Baron, Idesbald Goddeeris, Marek K. Kamiński, Krzysztof Kawalec, Marek Kornat, Piotr Madajczyk, Wojciech Materski, Jan Molenda, Władimir Niewieżyn, Andrzej Nowak, Dušan Segeš, Andrzej Suchcitz, Włodzimierz Suleja, Małgorzata Willaume, Michihiro Yasui

REDAKCJA

Andrzej Chojnowski, Małgorzata Gmurczyk-Wrońska, Andrzej Koryn, Paweł Libera (sekretarz), Rafał Stobiecki, Jacek Tebinka, Tadeusz Wolsza (redaktor naczelny)

REDAKTOR WYDAWNICZY

Ewa Bazyl

TŁUMACZENIA STRESZCZEŃ

Grażyna Waluga

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. 22 831 02 61-62, w. 43
e-mail: dn@ihpan.edu.pl
<http://www.dn-ihpan.edu.pl>

Czasopismo recenzowane

p-ISSN 0419-8824
e-ISSN 2451-1323 (wersja pierwotna)

© Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Publikacja dotowana ze środków publicznych
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

<i>Setna rocznica rewolucji bolszewickiej w 1917 r.</i> – Marek Kornat	5
Wojciech Materski – <i>Przewrót listopadowy 1917 r. w Rosji a hasło bolszewików prawa narodów do samostanowienia</i>	7
Małgorzata Gmurczyk-Wrońska – <i>Skazani na Francję – polskie działania dyplomatyczne w państwach ententy w 1917 roku</i>	29
Jakub Polit – <i>Japonia wobec rewolucji bolszewickiej w Rosji, 1917–1922</i>	51
Jan Wiśniewski – <i>Kwestia polsko-czechosłowackiej współpracy wojskowej w Rosji (listopad 1917 – styczeń 1918). Koncepcje Tomáša G. Masaryka</i>	75
Marek Kornat – <i>Program czy improwizacja? Idee polityki zagranicznej państwa sowieckiego</i>	97
Dariusz Jeziorny – <i>Rocznice „rewolucji rosyjskiej” w propagandzie władz sowiec- kich w latach 1933–1939</i>	113

* * *

Piotr Zubowski – <i>Władze wojskowe, cywilne i kościelne a problem cerkwi prawo- sławnych w II Rzeczypospolitej – studium na przykładzie świątyń Suwałk, Łomży i Augustowa</i>	135
Paulina Sołuba – <i>Zjazdy norymberskie w oczach amerykańskich obserwatorów 1933–1938</i>	165
Krzysztof Łagojda – <i>Rola aparatu represji w kontrolowaniu granicy państwowej na przykładzie ziemi kłodzkiej w latach 1949–1956</i>	185
Joanna Grey – <i>Trójmiejskie życie kulturalne w stanie wojennym i... „powo- jennym”</i>	213

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Michał Jerzy Zacharias – <i>Pierwsza połowa XX stulecia. Europejska droga „do piekła i z powrotem”</i>	241
Przemysław Sołga – <i>Arcybiskupa Andrzeja Szeptyckiego wizja niepodległej Ukrainy. Uwagi na marginesie książki ks. Adama Kubasika, <i>Eklezjologia polityczna metropolity Andrzeja Szeptyckiego. Cerkiew greckokatolicka fundamentem niezawisłej Ukrainy</i></i>	267

* * *

Adam Szczupak, <i>Grekokatolicka diecezja przemyska w latach I wojny światowej</i> – Wiktor Węglewicz	278
Krzysztof Kloc, <i>Wielkowiejska gangrena. Margines społeczny międzywojennego Krakowa</i> – Janusz Mierzwa	282
Krzysztof Łagojda, <i>Życie w cieniu śmierci. Losy rodzin katyńskich w latach 1939–1989 w świetle wywiadów z członkami Dolnośląskiej Rodziny Katyńskiej</i> – Witold Wasilewski	286
Agata Zysiak, <i>Punkty za pochodzenie. Powojenna modernizacja i uniwersytet w robotniczym mieście</i> – Rafał Stobiecki	292

IN MEMORIAM

<i>Piotr S. Wandycz (20 IX 1923 – 29 VII 2017). Historyk Europy Środkowo-Wschodniej, intelektualista, emigrant</i> – Rafał Stobiecki	297
<i>Piotr Wandycz. Historyk polskiej dyplomacji</i> – Marek Kornat	305

ŻYCIE NAUKOWE

<i>Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Nie wierząc nam, że chcieć – to móc!» Legiony i ich wpływ na sprawę polską w latach 1914–1918”, Toruń, 19–20 X 2017</i> – Mateusz Hübner	313
---	-----